

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ФЕДЕРАЦІЯ ОРГАНІЧНОГО РУХУ УКРАЇНИ**

**МАТЕРІАЛИ
І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**НАУКОВІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНИХ
ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ: РЕАЛІЇ ТА
МАЙБУТНЄ**

17 квітня 2024 р.

КИЇВ-2024

Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові та практичні аспекти виробництва органічних харчових продуктів». – К.: НУХТ, 2024. – 57 с.

Збірник включає в себе матеріали доповідей учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові та практичні аспекти виробництва органічних харчових продуктів», яка відбулася 17 квітня 2024 року в Національному університеті харчових технологій, м. Київ, за сприяння Управління з питань продовольчої безпеки та підакцизної продукції Департаменту державної політики у сфері санітарних та фітосанітарних заходів та продовольчої безпеки Міністерства аграрної політики та продовольства України і Федерації органічного руху України. Матеріали присвячено вирішенню актуальних питань щодо сучасних досягнень і актуальних напрямів розвитку підприємств, задіяних в сфері органічного виробництва, інновацій у технологіях вирощування органічної сировини та розширенні асортименту органічних харчових продуктів, економічних факторів розвитку органічного виробництва.

Збірник призначений для фахівців, інженерно-технічних працівників, потенційних інвесторів, викладачів вищої школи, здобувачів вищих навчальних закладів та всіх, хто цікавиться станом та перспективами розвитку органічного виробництва.

Видається в авторській редакції

© НУХТ, 2024

Тематичні напрями роботи конференції:

1. Законодавче підґрунтя для ведення органічного виробництва в Україні;
2. Сучасні досягнення і актуальні напрями розвитку підприємств задіяних в сфері органічного виробництва;
3. Сертифікація органічного виробництва;
4. Органічна агрономія: здобутки та вектори розвитку;
5. Наукові розробки щодо удосконалення технологій вирощування органічної сировини та розширення асортименту органічних харчових продуктів;
6. Економічні фактори розвитку органічного виробництва.

Організаційний комітет:

Голова: **Олександр Шевченко**, ректор НУХТ, д.т.н., проф.

Заступники голови:

Сергій Токарчук, проректор з наукової роботи НУХТ, к.т.н., доц.

Володимир Ковбаса, завідувач кафедри технології хлібопекарських і кондитерських виробів НУХТ, д.т.н., проф.

Людмила Хомічак, заступник директора — начальник управління з питань продовольчої безпеки та підакцизної продукції Департаменту державної політики у сфері санітарних та фітосанітарних заходів та продовольчої безпеки Міністерства аграрної політики та продовольства України

Марина Кислицька, начальник відділу органічного виробництва Департаменту державної політики у сфері санітарних та фітосанітарних заходів та продовольчої безпеки Міністерства аграрної політики та продовольства України

Андрій Коняшин, виконавчий директор Федерації органічного руху України

Сергій Галашевський, директор сертифікаційної компанії «Органік Стандарт»

Юлія Камбулова, Гарант ОПП «Технології органічних харчових продуктів», д.т.н., проф.

Секретаріат:

Марія Блаженко, асистент

ЗМІСТ

1	Юлія Камбулова ПРО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ «ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЧНИХ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ»	6
2	Ірина Бандура ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНО ВИРОЩЕНИХ ГРИБІВ У ВИРОБНИЦТВІ ОРГАНІЧНИХ ПРОДУКТІВ	8
3	Сергій Грін, Валерій Махинько ЕНЕРГІЯ СОНЦЯ: СУЧАСНИЙ ДОСВІД І НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ СОНЯЧНОЇ ЕНЕРГІЇ У ХЛІБОПЕКАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ В КОНТЕКСТІ ЗАГАЛЬНОЇ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ	10
4	Альона Комарчук, Наталія Фалендиш ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ БОРОШНА КОНОПЕЛЬ НА ПЕРЕБІГ БІОТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В ТІСТІ ТА ЯКІСТЬ ОРГАНІЧНОГО ХЛІБА З ПШЕНИЧНОГО БОРОШНА	12
5	Ольга Король, Аня Божок, Олена Кохан РОЗРОБКА РЕЦЕПТУРНОЇ КОМПОЗИЦІЇ ОРГАНІЧНИХ КОЗИНАКІВ ЗНИЖЕНОЇ ЦУКРОЄМНОСТІ НА ОСНОВІ НАСІННЯ СОНЯШНИКА	14
6	Anastasiia Shevchenko STATE, PROBLEMS AND PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF ORGANIC AGRICULTURE IN UKRAINE	16
7	Олена Шидакова-Каменюка, Ганна Новік, Алла Рогова ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОДУКТІВ ПЕРЕРОБКИ ВОЛОСЬКОГО ГОРІХУ В ТЕХНОЛОГІЯХ ОРГАНІЧНИХ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ	17
8	Олександра Філіппова, Олександр Трухін, Олена Романова РОЗВИТОК ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ	19
9	Аліна Святська, Юлія Камбулова ОРГАНІЧНІ БОРОШНЯНІ КОНДИТЕРСЬКІ ВИРОБИ З ПОРОШКОМ БАНАНУ	21
10	Олександр Сокот, Ірина Бандура ПЕРСПЕКТИВИ КУЛЬТИВУВАННЯ <i>GRIFOLA FRONDOSA</i> НА ВІДХОДАХ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА	24
11	Анна Грищенко, Богдан Ганзина, Антон Космик ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЧНИХ СТОЛОВИХ ГАРБУЗІВ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В ТЕХНОЛОГІЇ ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ	26
12	Ольга Мамай, Владислав Мерхель ПРОБЛЕМИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЧНОГО ВИНОРОБСТВА	28
13	Галина Степанькова ІНЖИНІРИНГ: КЛЮЧ ДО РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ХАРЧОВОГО ВИРОБНИЦТВА	30
14	Галина Андронович, Юлія Бондаренко ВИКОРИСТАННЯ НАСІННЯ ЛЬОНУ У ВИРОБНИЦТВІ ОРГАНІЧНИХ ЛИСТКОВИХ БУЛОЧНИХ ВИРОБІВ	31
15	Ольга Душак АНАЛІЗ ЧИННКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА УКРАЇНСЬКИЙ РИНОК ОРГАНІЧНИХ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ	33

16	Соїч Дарина, Наталія Фалендиш ОРГАНІЧНІ ХЛІБОБУЛОЧНІ ВИРОБИ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ КОКОСОВОГО БОРОШНА	35
17	Маріанна Павлишин, Олександр Кундицький, Євгенія Буряк РОЗВИТОК СЕГМЕНТУ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ ТА МАЙБУТНЄ	36
18	Антон Ткаченко, Ірина Бандура КУЛЬТИВУВАННЯ ШИЇТАКЕ НА ОСНОВІ ВІДХОДІВ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗБЕРІГАННЯ ВРОЖАЮ	39
19	Олександра Філіппова, Олена Романова СУЧАСНЕ ВИРОЩУВАННЯ ОРГАНІЧНИХ ОВОЧІВ	42
20	Людмила Пузік, Тетяна Гавриш СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЧНОГО ОВОЧІВНИЦТВА	44
21	Юрій Богачов, Сніжана Полозун, Людмила Бурченко, Олена Білик ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗАХОДИ З ПОДОВЖЕННЯ СВІЖОСТІ ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ	47
22	Валерія Сичкова, Тетяна Громик, Олена Кохан РОЗШИРЕННЯ АСОРТИМЕНТУ ОРГАНІЧНОГО ЗДОБНОГО ПЕЧИВА ШЛЯХОМ ВНЕСЕННЯ ДО ЙОГО СКЛАДУ ПОРОШКІВ ЯГІД ТА ОВОЧІВ	50
23	Анастасія Яриловець, Наталія Фалендиш БАНАНОВЕ БОРОШНО У ВИРОБНИЦТВІ ОРГАНІЧНИХ БУЛОЧНИХ ВИРОБІВ	52
24	Антон Левін, Юлія Бондаренко ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІДЕКСТРОЗИ У ВИРОБНИЦТВІ ОРГАНІЧНИХ ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ	53
25	Anna Hryshchenko, Yuliia Somak, Yelyzaveta Rvachova GLOBAL TRENDS IN THE PRODUCTION OF FOOD ADDITIVES FOR ORGANIC PRODUCTS	56

1. ПРО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ «ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЧНИХ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ»

Юлія Камбулова

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

e-mail: kambulova.julya@ukr.net

На шляху до Євроінтеграції та з думкою про майбутнє Україна поступово збільшує обсяги виробництва органічних харчових продуктів, підвищується частка власного перероблення органічної сировини, спостерігається тенденція поступового наповнення внутрішнього ринку. Поступово збільшується коло людей, які вболівають за екологію нашої країни, за її майбутнє, поширюється обізнаність суспільства щодо органічного виробництва. Такі тенденції потребують залучення в галузь профільних фахівців. У найближчі 15-20 років в Україні будуть затребувані нові спеціалісти крос-галузевої спеціалізації. Тобто, фахівець повинен буде мати набір компетентностей, які дадуть можливість знайти роботу на перехресті галузей. Технолог з виробництва органічних продуктів буде затребуваним в багатьох галузях харчової промисловості.

Така тенденція і аналіз ринку праці надихнули керівництво Національного університету харчових технологій на створення освітньої програми (ОП), яка б давала фахову освіту за напрямом виробництва органічних харчових продуктів і у 2018 році було започатковано навчання здобувачів-магістрів за ОП «Технології органічних харчових продуктів». Програма реалізовується на кафедрі технології хлібопекарських та кондитерських виробів, використовуючи багаторічний досвід підготовки здобувачів і маючи високий потенціал професорсько-викладацького складу. Навчання триває 1 рік і 4 місяці і нещодавно, у лютому 2024, року відбувся п'ятий випуск магістрів.

ОП є унікальною, вона є єдиною в Україні. Унікальність її випускників у тому, що вони набувають не тільки технологічних компетентностей, але й обізнані в основних принципах і вимогах саме до органічного виробництва, мають знання щодо систем менеджменту якості та безпечності органічної харчової продукції, розбираються в питаннях законодавчої нормативно-правової бази, маркуванні і сертифікації органічного виробництва, програма вчить основам органічних агротехнологій і багатьом іншим аспектам.

До проведення аудиторних занять активно залучаються не тільки викладачі університету, але й фахівці, відомі експерти галузі та роботодавці. За період існування програми здобувачі мали змогу спілкуватись з багатьма фахівцями України у сфері органічного виробництва.

Університет заключає договори про співпрацю з Європейськими закладами освіти і сприяє проведенню лекцій іноземними фахівцями. До навчального процесу підключались: експерт організації Senior Expert Service доктор наук М. Ehret, Німеччина, директор «Біо-Фарм Агротрейд ЛТД» К. Ексбрат, головний менеджер фінської компанії «Fazer» Ю. Копонен, доцент Жешувського університету, Польща, Г. Адамчик, викладач Словацького сільськогосподарського університету Е. Іванісова, менеджер з розвитку бізнесу

міжнародної компанії Ingredion в країнах Східної Європи С. Даценко і інші представники міжнародних наукових шкіл і компаній.

Здобувачі завжди присутні на тренінгах, конференціях і виставках, що проводяться державними і громадськими організаціями у сфері органічного виробництва.

Свої професійні навички вони підвищують шляхом практичної підготовки на підприємствах з органічним виробництвом: ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів», сертифікаційній компанії «Органік стандарт», ТОВ «Фьючефуд», компанії «Рудь», де мають можливість ознайомитись із організацією виробництва органічних харчових продуктів, набути досвіду роботи з нормативними документами сфери органічного виробництва.

Значна увага на освітній програмі приділяється науковій складовій, яка спрямована на розроблення інноваційного органічного продукту. Найкращі роботи публікуються у фахових виданнях, у т.ч. іноземних, подаються на Конкурс студентських робіт і стають його переможцями. Роботи наших випускників двічі стали переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, а також двічі перемогли у конкурсі на кращу студентську роботу на тему «Органічне виробництво – перспективи для молоді», організованому Науково-методичним центром вищої та фахової передвищої освіти і Федерацією органічного руху України.

Під час виконання кваліфікаційних робіт магістранти впроваджують свою наукову розробку на базі діючого підприємства, яке оцінюється на предмет можливості запровадження органічного виробництва. Комісію із захистів магістерських робіт завжди очолює фахівець - представник галузі. Публічний захист кваліфікаційних робіт завжди доступний широкому колу роботодавців, представники підприємств можуть бути присутніми і мають змогу не тільки оцінити якість освіти випускників, але й представити своє підприємство для залучення кваліфікованих кадрів.

Освітня програма має підтримку від таких важливих організацій в питаннях органічного виробництва як Департамент державної політики у сфері санітарних та фітосанітарних заходів та продовольчої безпеки Міністерства аграрної політики та продовольства України, міжнародного сертифікаційного центру Органік стандарт, Федерації органічного руху. Щорічно ми здійснюємо ретельний перегляд і виставляємо освітню програму на громадське обговорення, в якому беруть участь всі небайдужі до освітнього процесу.

Програма пройшла процедуру акредитації та отримала схвальну оцінку від Національного агентства із забезпечення якості освіти, що підтвердило високий фах викладачів і забезпечення університетом необхідних умов освітнього середовища.

На сьогоднішній день нам є не тільки чим пишатись, але й найголовніше – це ким пишатись! Наші випускники працюють в різних галузях харчової промисловості, продовжують навчання в аспірантурі.

Україна переживає надважкі часи, і ми щиро дякуємо всім небайдужим, віримо в те, що тільки спільними зусиллями подолаємо кризу! Адже критично важливо втримати фахівця в Україні, дозволити йому проявити свої знання в роботі над розбудовою і процвітаням нашої країни!